

ATODLEN 7

Rheoliad 5

Deunydd risg penodedig, cig a wahanir yn fecanyddol a thechnegau cigydd

CONTENTS

1. Penodi'r Asiantaeth Safonau Bwyd yn awdurdod cymwys
2. Hyfforddiant
3. Cig a wahanir yn fecanyddol
4. Pithio
5. Cynaeafu tafodau
6. Cynaeafu cig y pen
7. Tynnu deunydd risg penodedig
8. Anifeiliaid buchol mewn lladd-dy
9. Defaid a geifr mewn lladd-dy
10. Stampiau wyn a geifr ifanc
11. Tynnu madruddyn y cefn o ddefaid a geifr
12. Awdurdodi safleoedd torri gan yr Asiantaeth Safonau Bwyd
13. Tynnu deunydd risg penodedig mewn safle torri a awdurdodir o dan baragraff 12(1)
14. Cig o Aelod-wladwriaeth arall
15. Staenio a gwaredu deunydd risg penodedig
16. Anifeiliaid cynllun
17. Diogelwch deunydd risg penodedig
18. Gwahardd cyflenwi deunydd risg penodedig i'w fwyta gan bobl
Llofnod
Nodyn Esboniadol

Penodi'r Asiantaeth Safonau Bwyd yn awdurdod cymwys

1.—(1) Rhaid i'r Asiantaeth Safonau Bwyd gyflawni'r dyletswyddau a osodir ar yr Aelod-wladwriaeth ym mhwynt 11(1) a phwynt 11(2) o Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned mewn perthynas â'r Atodlen hon, a chaiff roi awdurdodiadau at ddibenion pwynt 4(3)(a) o'r Atodiad hwnnw.

(2) At ddibenion yr Atodlen hon, o fewn lladd-dy neu safle torri, arolygydd yw unrhyw berson a benodir at y diben hwnnw gan yr Asiantaeth Safonau Bwyd.

(3) Caniateir cyfyngu penodiad fel arolygydd i'r pwerau a'r dyletswyddau a bennir wrth benodi.

(4) Mae gan unrhyw berson sy'n gweithredu pwerau arolygydd o dan yr Atodlen hon yr amddiffyniad a nodir yn rheoliad 14(3).

Hyfforddiant

2. Rhaid i feddiannydd unrhyw ladd-dy neu safle torri lle y tynnir deunydd risg penodedig—

(a) sicrhau bod y staff yn cael pa bynnag hyfforddiant sy'n angenrheidiol i sicrhau bod y meddiannydd yn cydymffurfio â'i ddyletswyddau yn yr Atodlen hon; a

(b) cadw cofnod o hyfforddiant pob person cyhyd ag y bo'r person yn gweithio yno,

ac y mae peidio â gwneud hynny yn dramgwydd.

Cig a wahanir yn fecanyddol

3.—(1) Mae unrhyw berson sy'n peidio â chydymffurfio â phwynt 5 o Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned (mesurau ynghylch cig a wahanir yn fecanyddol) yn euog o dramgwydd.

(2) Mae unrhyw berson sy'n defnyddio unrhyw gig a wahanwyd yn fecanyddol ac a gynhyrchwyd yn groes i'r pwynt hwnnw wrth baratoi unrhyw fwyd ar gyfer ei werthu i'w fwyta gan bobl neu unrhyw fwyd anifeiliaid yn euog o dramgwydd.

(3) Yn y paragraff hwn ystyr “cig a wahanir yn fecanyddol” (“*mechanically separated meat*”) yw'r cynnyrch a geir trwy dynnu'r cig oddi ar esgyrn sydd â chig arnynt ar ôl diesgyrnu, gan ddefnyddio dulliau mecanyddol sy'n achosi colli neu addasu strwythur y ffibrau cyhyrol.

Pithio

4. Mae unrhyw berson sy'n peidio â chydymffurfio â phwynt 6 o Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned (mesurau ynghylch rhwygo meinweoedd) yn euog o dramgwydd.

Cynaeafu tafodau

5. Mae unrhyw berson sy'n peidio â chydymffurfio â phwynt 7 o Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned (cynaeafu tafodau o anifeiliaid buchol) yn euog o dramgwydd.

Cynaeafu cig y pen

6. Mae unrhyw berson sy'n peidio â chydymffurfio â phwynt 8(1) o Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned (cynaeafu cig y pen o anifeiliaid buchol) yn euog o dramgwydd.

Tynnu deunydd risg penodedig

7.—(1) Mae unrhyw berson sy'n tynnu deunydd risg penodedig mewn unrhyw fangre ar wahân i fangre lle y caniateir tynnu'r deunydd risg penodedig hwnnw o dan bwynt 4(1) neu bwynt 4(3)(a) of Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned yn euog o dramgwydd.

(2) Yn achos safle torri, mae tynnu'r canlynol yn dramgrwydd —

- (a) unrhyw ran o asgwrn y cefn sy'n ddeunydd risg penodedig o unrhyw anifail buchol, onid yw'r safle wedi ei awdurdodi o dan baragraff 12(1)(a); neu
- (b) madruddyn y cefn o unrhyw ddafad neu afr sydd dros 12 mis oed pan gaiff ei chigydda, neu sydd â blaendant parhaol wedi torri drwy'r deintgig, onid yw'r safle wedi ei awdurdodi o dan baragraff 12(1)(b) at y diben o dynnu deunydd o'r fath.

Anifeiliaid buchol mewn lladd-dy

8.—(1) Pan gigyddir anifail buchol mewn lladd-dy, neu pan gludir carcass anifail buchol i ladd-dy ar ôl ei ladd mewn man arall fel mesur argyfwng, rhaid i feddiannydd y lladd-dy dynnu'r holl ddeunydd risg penodedig (ar wahân i'r rhannau hynny o asgwrn y cefn sy'n ddeunydd risg penodedig) cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl cigydda ac ym mhob achos cyn yr archwiliad post-mortem.

(2) Rhaid i feddiannydd y lladd-dy draddodi unrhyw gig sy'n cynnwys y rhannau hynny o'r asgwrn cefn sy'n ddeunydd risg penodedig cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol i—

- (a) safle torri a awdurdodwyd o dan baragraff 12(1)(a);
- (b) safle torri a leolir mewn rhan arall o'r Deyrnas Unedig ac a awdurdodwyd o dan y ddarpariaeth gyfatebol sy'n gymwys yn y rhan honno; neu
- (c) Aelod-wladwriaeth arall yn unol â phwynt 10(2) o Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned.

(3) Rhaid i feddiannydd y lladd-dy nodi pa gig sy'n cynnwys asgwrn cefn nad yw'n ddeunydd risg penodedig yn unol â phwynt 11(3)(a) o Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned a darparu gwybodaeth yn unol â phwynt 11(3)(b) o'r Atodiad hwnnw.

(4) Ni chaiff neb gynnwys streipen las yn y label y cyfeirir ato yn Erthygl 13 o Reoliad Senedd Ewrop a'r Cyngor (EC) Rhif 1760/2000 sy'n sefydlu system ar gyfer adnabod a chofrestru anifeiliaid buchol ac ar gyfer labelu eidion a chynhyrchion eidion ac yn dirymu Rheoliad y Cyngor (EC) Rhif 820/97(1), ac eithrio yn unol â phwynt 11(3)(a) o Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned.

(5) Mae peidio â chydymffurfio â'r paragraff hwn yn dramgwydd.

Defaid a geifr mewn lladd-dy

9.—(1) Pan gigyddir defaid neu eifr, mewn lladd-dy, neu pan gludir carcass dafad neu afr i ladd-dy ar ôl ei ladd mewn man arall fel mesur argyfwng, rhaid i feddiannydd y lladd-dy dynnu'r holl ddeunydd risg penodedig (ar wahân i'r rhannau hynny o asgwrn y cefn sy'n ddeunydd risg penodedig) cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl cigyddia ac ym mhob achos cyn yr archwiliad post-mortem.

(2) Yn achos ddafad neu afr sydd dros 12 mis oed pan gaiff ei chigydda, neu sydd â blaenddant parhaol wedi torri drwy'r deintgig, rhaid i'r meddiannydd, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl cigyddia—

(a) dynnu ymaith fadruddyn y cefn yn y lladd-dy cyn yr archwiliad post-mortem; neu

(b) afon y cig i—

(i) safle torri sydd wedi'i awdurdodi o dan baragraff 12(1)(b),;

(ii) safle torri a leolir mewn rhan arall o'r Deyrnas Unedig ac a awdurdodwyd o dan y ddarpariaeth gyfatebol sy'n gymwys yn y rhan honno; neu

(iii) yn unol â pwynt 10(1) o Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned, safle torri mewn Aelod-wladwriaeth arall cyn belled â bod yr Asiantaeth Safonau Bwyd wedi gwneud cytundeb ysgrifenedig ag awdurdod cymwys yr Aelod-wladwriaeth sy'n derbyn y cig, ac yr anfonir y cig yn unol â'r cytundeb hwnnw.

(3) Yn is-baragraff (2)(b)(iii), ystyr “safle torri” (“*cutting plant*”) yw mangre —

(a) a gymeradwywyd neu a gymeradwywyd yn amodol fel y cyfryw o dan Erthygl 31(2) o Reoliad (EC) Rhif 882/2004; neu

(b) sy'n gweithredu fel y cyfryw o dan Erthygl 4(5) o Reoliad (EC) Rhif 835/2004, hyd nes cymeradwyir felly.

(4) Mae peidio â chydymffurfio â'r paragraff hwn yn dramgwydd.

Stampiau ŵyn a geifr ifanc

10.—(1) Caiff arolygydd stampio dafad neu afr mewn lladd-dy gyda stamp oen ifanc neu stamp gafr ifanc os nad oes gan yr anifail flaenddant parhaol sydd wedi torri drwy'r deintgig ac os nad yw'r ddogfennaeth (os oes dogfennaeth o'r fath) sy'n gysylltiedig â'r anifail yn dangos ei fod dros 12 mis oed ar adeg y cigyddia.

(2) rhaid i'r stamp farcio'r cig gyda chylch 5 centimetr mewn diamedr ac yn cynnwys y canlynol mewn llythrennau bras 1 centimetr o uchder —

(a) “MHS”; a

(b) yn achos—

---

(1) OJ Rhif L 204, 11.8.2000, t. 1, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Cyngor (EC) Rhif 1791/2006 (OJ Rhif L 363, 20.12.2006, t. 1).

- (i) dafad, “YL”; neu
- (ii) gafr, “YG”.

(3) Mae'n dramgwydd i unrhyw berson ac eithrio arolygydd osod y stamp neu farc tebyg iddo, neu fod â chyfarpar yn ei feddiant ar gyfer ei osod.

(4) Mae'n dramgwydd marcio dafad neu afr gyda stamp oen ifanc neu stamp gafr ifanc neu stamp sy'n debyg iddynt onid yw'r anifail yn un y caniateir ei farcio yn unol ag is-baragraff (1).

Tynnu madruddyn y cefn o ddefaid a geifr

11. Mae'n dramgwydd tynnu madruddyn y cefn neu unrhyw ran ohono o ddafad neu afr sydd dros 12 mis oed ar adeg eu cigydda neu o ddafad neu afr a oedd ag un neu fwy o flaendannedd parhaol a oedd wedi torri drwy'r deintgig (ac eithrio at ddibenion archwiliad milfeddygol neu wyddonol) ac eithrio trwy—

- (a) hollti'r holl asgwrn cefn yn hydredol; neu
- (b) tynnu ymaith doriad hydredol o'r holl asgwrn cefn gan gynnwys madruddyn y cefn

Awdurdodi safleoedd torri gan yr Asiantaeth Safonau Bwyd

12.—(1) Caiff yr Asiantaeth Safonau Bwyd awdurdodi safle torri i dynnu —

- (a) y rhannau hynny o asgwrn cefn anifeiliaid buchol sy'n ddeunydd risg penodedig; neu
- (b) madruddyn y cefn o ddefaid a geifr sydd dros 12 mis oed pan gânt eu cigydda neu pan fo un neu fwy o'r blaendannedd wedi torri drwy'r deintgig,

os bodlonir yr Asiantaeth y cydymffurfir â darpariaethau Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned a'r Atodlen hon.

(2) Mae'r gweithdrefnau yn rheoliadau 6, 8, 9 a 10 yn gymwys, ond rhaid dehongli pob cyfeiriad at Weinidogion Cymru fel pe baent yn gyfeiriadau at yr Asiantaeth Safonau Bwyd.

Tynnu deunydd risg penodedig mewn safle torri a awdurdodir o dan baragraff 12(1)

13. Bydd meddiannydd safle torri a awdurdodwyd o dan baragraff 12(1) yn cyflawni tramgwydd oni fydd yn tynnu o'r cig y yr holl ddeunydd risg penodedig o'r math y mae'r awdurdodiad yn berthnasol iddo, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol, ar ôl i'r cig gyrraedd y safle, a beth bynnag cyn i'r cig gael ei symud o'r safle

Cig o Aelod-wladwriaeth arall

14. At ddibenion pwynt 10(1) a phwynt 10(2) o Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned, pan gludir cig sy'n cynnwys y rhannau hynny o asgwrn cefn anifail buchol sy'n ddeunydd risg penodedig i Gymru o Aelod-wladwriaeth arall, rhaid i'r mewnforwr ei anfon ar ei union i safle torri a awdurdodwyd o dan baragraff 12(1)(a), ac y mae peidio â gwneud hynny yn dramgwydd.

Staenio a gwaredu deunydd risg penodedig

15.—(1) Bydd meddiannydd unrhyw fangre lle y tynnir ymaith ddeunydd risg penodedig, sy'n methu â chydymffurfio â phwynt 3 of Atodiad V i Reoliad TSE y Gymuned (marcio a gwaredu) yn euog o dramgwydd.

- (2) At ddibenion y pwynt hwnnw —
  - (a) ystyr staenio yw trin y deunydd (pa un ai drwy drochi, chwistrellu neu daenu rywfodd arall) gan ddefnyddio —

- (i) toddiant 0.5% yn ôl pwysau/cyfaint o'r cyfrwng lliwio Patent Blue V (E131, Colour Index 1971 Rhif 42051 (2)); neu
  - (ii) pa bynnag gyfrwng lliwio arall a gymeradwyir mewn ysgrifen gan Weinidogion Cymru neu'r Asiantaeth Safonau Bwyd; a
- (b) rhaid taenu'r staen fel y bo'r lliw yn hollol weladwy ac yn parhau felly—
- (i) dros holl arwyneb y toriad a'r rhan fwyaf o'r pen yn achos pen dafad neu afr; a
  - (ii) yn achos pob deunydd risg penodedig arall, dros holl arwyneb y deunydd.
- (3) Nid yw'r paragraff hwn yn gymwys i unrhyw ddeunydd risg penodedig y bwriedir ei ddefnyddio fel y darperir yn Erthygl 1(2)(b) ac (c) o Reoliad TSE y Gymuned.

Anifeiliaid cynllun

16.—(1) Wedi i'r deunydd risg penodedig gael ei dynnu ymaith o anifail buchol a gigyddir at ddibenion Rheoliad y Comisiwn (EC) Rhif 716/96, sy'n mabwysiadu mesurau cymorth eithriadol ar gyfer y farchnad eidion yn y Deyrnas Unedig (3), rhaid i'r meddiannydd sicrhau bod y gweddill (ac eithrio'r croen) yn cael ei staenio ar unwaith yn unol â pharagraff 15 fel y bo'r lliw yn weladwy ac yn parhau felly dros holl arwyneb y deunydd.

- (2) Mae peidio â chydymffurfio â'r paragraff hwn yn dramgwydd.

Diogelwch deunydd risg penodedig

17.—(1) Hyd nes traddodir neu y gwaredir y deunydd o'r fangre lle y'i tynnwyd, rhaid i feddiannydd y fangre sicrhau bod deunydd risg penodedig yn cael ei wahanu'n ddigonol oddi wrth unrhyw fwyd, bwydydd anifeiliaid neu gynnyrch cosmetig, fferyllol neu feddygol, a'i gadw mewn cynhwysydd anhysgus sydd â chaead a label arno i ddynodi ei fod yn cynnwys naill ai—

- (a) deunydd risg penodedig; neu
- (b) sgil-gynhyrchion anifeiliaid Categori 1 ac yn dwyn y geiriau "For disposal only" ar y label.

(2) Rhaid i'r meddiannydd sicrhau bod y cynhwysydd yn cael ei olchi'n lân cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol bob tro ar ôl ei wagio, a'i ddiheintio cyn ei ddefnyddio at unrhyw ddiben arall.

- (3) Mae peidio â chydymffurfio â'r paragraff hwn yn dramgwydd.

Gwahardd cyflenwi deunydd risg penodedig i'w fwyta gan bobl

18. Mae'n dramgwydd gwerthu neu gyflenwi—

- (a) unrhyw ddeunydd risg penodedig, neu unrhyw fwyd sy'n cynnwys deunydd risg penodedig, ar gyfer ei fwyta gan bobl; neu
- (b) unrhyw ddeunydd risg penodedig i'w ddefnyddio i baratoi unrhyw fwyd ar gyfer ei fwyta gan bobl.

(2) Cyhoeddir y Colour Index gan The Society of Dyers and Colourists o Perkin House, 82 Grattan Road, Bradford, Gogledd Swydd Efrog BD1 2JB.

(3) OJ Rhif L 99, 20.4.1996, t. 14, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EC) Rhif 2109/2005 (OJ Rhif L 337, 22.12.2005, t. 25).